เนื่องจากต้นเหตุปฐมภูมิของมะเร็งท่อน้ำดีคือการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ และเชื่อความ รุนแรงของการตอบสนองทางภูมิคุ้มเป็นกลไกหนึ่งต่อการเกิดโรคระบบท่อน้ำดีและเป็นปัจจัยเสี่ยง ของมะเร็งท่อน้ำดี การศึกษาบทบาทการตอบสนองทางภูมิคุ้มกันชนิด systematic และ local immunity จึงมีความสำคัญต่อความเข้าใจภาวะสมคุลของภูมิคุ้มกันดังกล่าว การศึกษานี้ได้ตรวจหา แอนติบอดีต่อพยาธิใบไม้ตับที่ปรากฏในซีรั่มและน้ำดีของผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี

(cholangiocarcinoma, CCA) จำนวน 54 ราย และมะเร็งตับ(Hepatocellular carcinoma, HCA) จำนวน 4 ราย จากโรงพยาบาลสรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จาการตรวจทางนำเหลืองวิทยา โดยวัดระดับ serum IgG จำเพาะต่อแอนดิเจนสกัดอย่างหยาบของพยาธิใบใม้ตับ พบว่ากลุ่ม CCA มีการติดเชื้อ 38% และกลุ่ม HCA มีการติดเชื้อ 25% ระดับแอนติบอดี IgG IgA และ IgG4 ในซีรั่ม และ IgG และ IgA ในน้ำดี ในกลุ่ม CCA มีแนวโน้มสูงกว่ากลุ่ม HCA เล็กน้อย นอกจากนั้นยัง พบว่าระดับแอนติบอดีชนิดต่างๆในซีรั่ม และ น้ำดี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (p<0.05) ในขณะเดียวกันแอนติบอดี IgG และ IgA ในซีรั่มและน้ำดีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ เช่นกัน (p<0.05) นอกจากแหล่งของแอนติบอดีจากซีรั่มแพร่มาสู่ระบบท่อน้ำดีแล้ว การตรวจพบ แอนติบอดีโดยเฉพาะIgA ในน้ำดีแสดงว่า mucosal immunity น่าจะมีบทบาทในการตอบสนองต่อ การติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ ส่วนจะมีส่วนร่วมหรือมีบทบาทต่อการเกิดมะเร็งหรือไม่ อย่างไรเป็นสิ่ง ที่ด้องทำการศึกษาต่อไป

Abstract

220515

It is well known that the primary cause of cholangiocarcinoma in northeast Thailand is a repeated infection by the liver fluke (Opisthorchis viverrini). The immunological consequences of the infection which is highly variable among infected individuals is believed to play crucial roles in pathogenesis of opistjorchiasis and chilangiocarcinoma (CCA). The severity and the balance between local and systemic immune responses therefore are important risk factor for CCA. In order to understand roles of host immune response to O.viverrini in CCA patients, parasite-specific antibodies in 54 subjects with CCA and 4 subjects with hepatocellular carcinoma (HCA) from Srinagarind Hospital, Khon Kaen University were analyzed. Serological diagnosis based on the measurement of IgG antibody level against crude O.viverrini antigen by enzyme-linked immunosorbent assay revealed positive tests in 38% in CCA and 25% in HCA patients. Levels of antibodies (IgG, IgG4 and IgA) in serum showed trends of higher levels in serum than those in bile. Antibodies levels within serum as well as those in bile exhibited significant positive correlations (p<0.05). Comparisons between serum and biliary antibodies also showed significant positive correlations for IgG and IgA (p<0.05). In addition to serum as a source of antibody seen in bile, a probable mucosal immunity originated from biliary mucosal system is possible, particularly for IgA mounted against O.viverrini infection. The findings in this study suggest roles of mucosal IgA antibody in opisthorchiasis but its roles in carcinogenesis of CCA required further investigations.